

Warszawa, 31.07.2023 r.

Prof. dr hab. Jarosław Gryz
Wydział Bezpieczeństwa Narodowego
Akademii Sztuki Wojennej

**Recenzja dorobku oraz rozprawy habilitacyjnej
w postępowaniu habilitacyjnym
dr Miłosza Gaca**

Doktor Miłosz Gac jest pracownikiem Wydziału Finansów i Zarządzania Wyższej Szkoły Bankowej w Gdańsku. W 2016 r. uzyskał stopień doktora nauk społecznych w dyscyplinie nauki o bezpieczeństwie w Akademii Marynarki Wojennej w Gdyni im. Bohaterów Westerplatte na Wydziale Dowodzenia i Operacji Morskich na podstawie rozprawy „*Marynarka Wojenna w polskiej polityce bezpieczeństwa w okresie poprzedzającym wejście do NATO*”. Tytuł zawodowy magistra uzyskał w 2011 r. w Akademii Marynarki Wojennej w Gdyni im. Bohaterów Westerplatte na Wydział Dowodzenia i Operacji Morskich.

Osiągnięcia naukowe

Jako wiodące osiągnięcie naukowe dr Miłosz Gac opublikował monografię pt. „*Państwa nadbałtyckie w polityce bezpieczeństwa morskiego NATO*” (CEDEWU Sp. Z.O.O., Warszawa 2022, s. 347). Do dorobku naukowego zalicza się także:

- monografie, 2 autorskie, 2 współautorskie,¹
- artykuły, 6 (3 anglojęzyczne),²

¹ Były to:

1. Będźmirowski J., Gac M., *Polska Marynarka Wojenna w polityce bezpieczeństwa morskiego państwa w drugiej połowie XX wieku : próba usystematyzowania*, Akademia Marynarki Wojennej im. Bohaterów Westerplatte, Gdynia 2021. p-ISBN: 978-83-961549-3-4.
2. Będźmirowski J., Gac M., *Polska Marynarka Wojenna a bezpieczeństwo morskie państwa od zimnej wojny do NATO. Próba usystematyzowania*, Wydawnictwo Naukowe Sophia, Katowice 2018. p- ISBN 978-83-65929-68-6.
3. Gac M., *Polska polityka bezpieczeństwa w basenie Morza Bałtyckiego w okresie Związku Bałtyckiego oraz w latach 90 XX wieku : próba porównania*, Wydawnictwo Naukowe Sophia, Katowice 2018 p-ISBN: 978-83-65929-29-7 22.
4. d) Gac M., *Marynarka wojenna w polskiej polityce bezpieczeństwa w okresie poprzedzającym wejście do NATO*, Wydawnictwo Naukowe Sophia, Katowice 2018 p-ISBN: 978-83-65929-18-1.

² Były to:

1. Gac M., *Zagrożenia płynące ze strony Federacji Rosyjskiej dla państw regionu Morza Bałtyckiego, De Securitate et Defensione. O Bezpieczeństwie i Obronności*, nr 2(6) Siedlce 2020. p-ISSN: 2450-5005.
2. Będźmirowski M., Gac M., *Bezpieczeństwo energetyczne Polski w regionie Morza Bałtyckiego*, Przedsiębiorczość i Zarządzanie vol. 19, z. 2, cz. 3, Warszawa 2018. p-ISSN: 1733-2486.

- rozdziały w monografiach, 14 (6 anglojęzycznych),
- redakcja monografii, 1.

Dorobek naukowy habilitanta obejmuje 27 publikacji poświęconych problematyce bezpieczeństwa. W jego skład ogółem wchodzi: 5 monografii autorskich; 1 redakcja monografii; 6 artykułów, 14 rozdziałów w monografiach naukowych. Ponadto, brał on udział w 25 konferencjach, w 11 z nich w komitetach naukowych i organizacyjnych. Występował 20-krotnie jako prelegent. Do dorobku należy wliczyć 11 różnorodnych recenzji (monografii, artykułów).

Od 2019 roku współpracuje także z Wydziałem Politologii i Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Mateja Bela w Bańskiej Bystrzycy na Słowacji w którym odbył staż naukowy (częściowo w Akademii Obrojonych Sił Generála Milana Rastislava Štefánika).

Od 2018 roku dr Miłosz Gac jest członkiem Rady Naukowej, pełni także funkcję Redaktora Zarządzającego ds. Bezpieczeństwa w Wydawnictwie Naukowym „Sophia”.

Habilitant brał także udział w pracach Pomorskiego Zespołu Doradczego do spraw przeciwdziałania skutkom nadzwyczajnych sytuacji w sektorze usług turystycznych, na zlecenie Województwa Pomorskiego (Uchwała nr 779/273/21 Zarządu Województwa Pomorskiego z dnia 5 sierpnia 2021 roku). Przedstawiona problematyka odnosiła się do wpływu sytuacji nadzwyczajnych na funkcjonowanie sektora turystyki w województwie pomorskim, współuczestniczył w powyższym zakresie w opracowaniu dokumentu, który jest pierwszym tego typu opracowaniem w regionie.

Oceniając dorobek naukowy należy wskazać, że spełnia kryteria związane z dopuszczeniem do procedowania postępowania habilitacyjnego.

2. Osiągnięcia dydaktyczne i w zakresie popularyzacji nauki

Doktor Miłosz Gac prowadził również działalność dydaktyczną na stanowisku adiunkta od 2017 roku na kierunkach: bezpieczeństwo wewnętrzne (I i II stopień), stosunki międzynarodowe (I stopień). Było to w ramach przedmiotów:

1. Bezpieczeństwo międzynarodowe (przedmiot kierunkowy – wykład, koordynator przedmiotu).
2. Bezpieczeństwo państwa (przedmiot kierunkowy – wykład i ćwiczenia).
3. Wspólna polityka bezpieczeństwa i obrony UE (przedmiot kierunkowy - wykład) .
4. Zagadnienia współczesnego terroryzmu (przedmiot kierunkowy - wykład).
5. Państwa bałtyckie i ich polityka w regionie/Państwa Skandynawskie i ich polityka w regionie (konwersatorium – przedmiot specjalnościowy, fakultatywny).

-
5. Gac M., *The evolution of the strategy of the Islamic State in the years 2014-2017*, Scientific Journal of the Military University of Land Forces, vol. 195, nr 1, Wrocław 2020.
 6. Gac M., *Maritime Safety of NATO Borders in the Baltic Sea Region*, Historia i Polityka, no. 30(37), Toruń 2019. p-ISSN: 1899-5160.

W latach 2017 – 2020 prowadził zajęcia na studiach podyplomowych na kierunku Zarządzanie kryzysowe na Uniwersytecie Gdańskim. Problematykę bezpieczeństwa w różnych formach prowadził on w 29 przedmiotach kierunkowych, specjalistycznych, fakultatywnych.

Habilitant był promotorem 66 prac licencjackich i 23 prac magisterskich, recenzentem 84 prac licencjackich i 49 magisterskich na kierunku bezpieczeństwo wewnętrzne. Zrecenzował również 11 prac licencjackich na kierunku stosunki międzynarodowe. Jako promotor pomocniczy brał udział w rozprawie doktorskiej Pani mgr. Klaudii Skelnik pt. „*Informacja determinantą kształtowania bezpieczeństwa publicznego przez Policję*” - napisanej pod kierunkiem prof. dr hab. Leopolda Ciborowskiego (obrona rozprawy - 27 maja 2021 r.).

Dr Miłosz Gac brał udział w stażu dydaktycznym w ramach programu Erasmus+ Staff Training Mobility w Istanbul Kültür University (Turcja).

Oceniam, że prezentowane osiągnięcia spełniają podstawowe kryteria ubiegania się o stopień doktora habilitowanego.

3. Osiągnięcia organizacyjne

Habilitant pełnił także różne funkcje administracyjne, które powiązane były z działalnością dydaktyczną i popularyzacją nauki, a wynikają one z działalności organizacyjnej. Należą do nich: Menedżer Kierunku Bezpieczeństwo Wewnętrzne Wyższej Szkoły Bankowej w Gdańsku (V – XI 2017r.), Pełnomocnik Dziekana Wydziału Finansów i Zarządzania Wyższej Szkoły Bankowej w Gdańsku (X 2017- II 2018 r.), Prodziekan ds. studenckich Wydziału Finansów i Zarządzania Wyższej Szkoły Bankowej w Gdańsku (II 2018 – IX 2021), Prodziekan Wydziału Biznesu Wyższej Szkoły Bankowej w Gdańsku (X 2021 – X 2022).

4. Rozprawa habilitacyjna

Monografię stanowi rozprawa pt. *Państwa nadbałtyckie w polityce bezpieczeństwa morskiego NATO* (Wydawnictwo Cedewu, Warszawa 2022, ISBN 978-83-8102-615-4, ss. 348). Podstawę do jej napisania stanowiła luka w wiedzy wynikająca z braku kompleksowych opracowań dotyczących morskich aspektów polityki bezpieczeństwa NATO w regionie Morza Bałtyckiego. Lukę tę zidentyfikowano również w kontekście obcojęzycznej literatury przedmiotu. Jak stwierdza jej autor, monografia jest efektem wieloletnich badań i dociekań naukowych. Stanowi podsumowanie dorobku naukowego odnoszącego się do bezpieczeństwa państw regionu Morza Bałtyckiego. Przedmiotem przedstawionych w monografii wyników badań jest sytuacja geopolityczna w regionie Morza Bałtyckiego po zakończeniu zimnej wojny, z jednej strony uwarunkowana rozszerzeniem NATO na wschód, a z drugiej polityką Federacji Rosyjskiej zmierzającą do odbudowy dawnej strefy wpływów. Habilitant wskazuje na powrót rywalizacji geopolitycznej w wymiarze morskim ze względu na charakter regionu Morza Bałtyckiego, który to jest częścią środowiska bezpieczeństwa od Arktyki po Morze Czarne.

W monografii obiektem badań stały się państwa nadbałtyckie będące członkami Sojuszu Północnoatlantyckiego, a podjęte zagadnienia wskazały, że w aspekcie czynnika geograficznego obszarem badań stał się region Morza Bałtyckiego wraz ze wszystkimi państwami tu położonymi. W prezentowanym w pracy procesie badawczym dokonano analizy m.in. ustrojów politycznych państw, potencjału ilościowego sił zbrojnych, w tym w szczególności marynarek wojennych, identyfikacji zachodzących zmian politycznych i militarnych w regionie Bałtyku.

Główny problem badawczy zawarto w formie pytania: Jakie działania podjęło NATO w celu zapewnienia bezpieczeństwa morskiego państwom nadbałtyckim w regionie Morza Bałtyckiego w odpowiedzi na agresywną politykę Federacji Rosyjskiej? W pracy uwzględniono szczegółowe problemy badawcze zawierające się w pytaniach:

1. Jak kształtuje się współczesna charakterystyka geopolityczna basenu Morza Bałtyckiego?
2. Jakie znaczenie ma region Morza Bałtyckiego w polityce bezpieczeństwa Federacji Rosyjskiej?
3. Jakie znaczenie ma akwen Morza Bałtyckiego dla NATO?
4. Jaką rolę odgrywa region Morza Bałtyckiego w doktrynalnych dokumentach Federacji Rosyjskiej dotyczących bezpieczeństwa państwa?
5. Jak kształtowały się relacje NATO – Federacja Rosyjska po 2004 r. i jaki był ich wpływ na bezpieczeństwo regionu Morza Bałtyckiego?
6. Jakie są możliwe scenariusze zagrożeń dla państw regionu bałtyckiego ze strony Federacji Rosyjskiej?
7. Jaka jest aktywność NATO w basenie Morza Bałtyckiego po szczycie w Newport?
8. Jak ewaluowały plany obronne państw bałtyckich od czasu odzyskania niepodległości?
9. Jaką rolę odgrywa Szwecja i Finlandia w systemie bezpieczeństwa NATO w regionie bałtyckim?

ytania determinowały cel badań, którym było **dokonanie oceny działań polityczno – militarnych, w tym o charakterze morskim, podjętych przez NATO w regionie Morza Bałtyckiego w odpowiedzi na agresywną politykę Federacji Rosyjskiej.**

Konsekwencją tak przyjętego celu głównego było wygenerowanie następujących celów szczegółowych:

1. Określenie znaczenia polityczno-militarnego regionu Morza Bałtyckiego zarówno dla NATO, jak i Federacji Rosyjskiej.
2. Określenie scenariuszy zagrożeń dla państw regionu bałtyckiego ze strony Federacji Rosyjskiej.
3. Przedstawienie ewolucji planów obronnych państw bałtyckich.
4. Określenie roli, jaką pełni Finlandia i Szwecja w systemie bezpieczeństwa NATO.
5. Przyjęcie głównego celu pracy oraz celów szczegółowych umożliwiło autorowi sprecyzowanie następującej hipotezy badawczej:
6. **Polityka Federacji Rosyjskiej w regionie Morza Bałtyckiego w sposób znaczący wpływa na obniżenie poziomu bezpieczeństwa państw nadbałtyckich, tym samym powoduje większą, lecz w dalszym ciągu niewystarczającą, aktywność polityczno-militarną NATO.**
7. Na jej podstawie przyjęto następujące dodatkowe hipotezy pomocnicze:
8. 5. Region Morza Bałtyckiego ma strategiczne znaczenie dla Federacji Rosyjskiej i NATO.

3. Jakie znaczenie ma akwen Morza Bałtyckiego dla NATO?
4. Jaką rolę odgrywa region Morza Bałtyckiego w doktrynalnych dokumentach Federacji Rosyjskiej dotyczących bezpieczeństwa państwa?
5. Jak kształtowały się relacje NATO – Federacja Rosyjska po 2004 r. i jaki był ich wpływ na bezpieczeństwo regionu Morza Bałtyckiego?
6. Jakie są możliwe scenariusze zagrożeń dla państw regionu bałtyckiego ze strony Federacji Rosyjskiej?
7. Jaka jest aktywność NATO w basenie Morza Bałtyckiego po szczycie w Newport?
8. Jak ewaluowały plany obronne państw bałtyckich od czasu odzyskania niepodległości?
9. Jaką rolę odgrywa Szwecja i Finlandia w systemie bezpieczeństwa NATO w regionie bałtyckim?

Celem badań było dokonanie oceny działań polityczno – militarnych, w tym o charakterze morskim, podjętych przez NATO w regionie Morza Bałtyckiego w odpowiedzi na agresywną politykę Federacji Rosyjskiej. W odniesieniu do celu głównego przyjęto cele szczegółowe:

1. Określenie znaczenia polityczno-militarnego regionu Morza Bałtyckiego zarówno dla NATO, jak i Federacji Rosyjskiej.
2. Określenie scenariuszy zagrożeń dla państw regionu bałtyckiego ze strony Federacji Rosyjskiej.
3. Przedstawienie ewolucji planów obronnych państw bałtyckich.
4. Określenie roli, jaką pełni Finlandia i Szwecja w systemie bezpieczeństwa NATO.

Przyjęcie głównego celu pracy oraz celów szczegółowych umożliwiło autorowi sprecyzowanie następującej hipotezy badawczej, polityka Federacji Rosyjskiej w regionie Morza Bałtyckiego w sposób znaczący wpływa na obniżenie poziomu bezpieczeństwa państw nadbałtyckich, tym samym powoduje większą, lecz w dalszym ciągu niewystarczającą, aktywność polityczno-militarną NATO. W stosunku do niej sformułowano hipotezy pomocnicze:

1. Region Morza Bałtyckiego ma strategiczne znaczenie dla Federacji Rosyjskiej i NATO.
2. Federacja Rosyjska prowadzi agresywną politykę bezpieczeństwa w regionie Morza Bałtyckiego, wykorzystując do tego narzędzia wojny nowej generacji.
3. Państwa bałtyckie dokonały znacznej ewolucji swoich planów obronnych.

4. Finlandia oraz Szwecja odgrywają istotną rolę w planach obronnych NATO, nie będąc jego członkiem.

Sformułowana hipoteza badawcza oraz hipotezy pomocnicze wyznaczyły kierunek badań podjętych w pracy i dobór metod badawczych, sposób prowadzenia badań, ocen. **Oceniam, że przyjęte założenia badawcze są prawidłowe.**

Praca składa się ze wstępu, trzech rozdziałów z których każdy zawiera podsumowanie, zakończenia bibliografii.

W rozdziale pierwszym ukazano charakterystykę basenu Morza Bałtyckiego w oparciu o kryterium geograficzne przyjmując, że jest to obszar skupiający kraje, które posiadają linię brzegową na Bałtyku. W ramach tego akwenu wyróżniono pojedyncze państwa (Dania, Polska, Republika Federalna Niemiec) oraz grupę państw określanych jako kraje bałtyckie (Litwa, Łotwa, Estonia) i nordyckie (Finlandia i Szwecja). Przyjęto, że państwa te wspólnie tworzą tzw. region bałtycki, który stanowi obszar związków politycznych, militarnych i gospodarczych. Ponadto, że do 1991 r. region ten był przedmiotem konfrontacji trzech ugrupowań: państw NATO (Niemcy, Dania), państw Układu Warszawskiego (Niemiecka Republika Demokratyczna, Polska, ZSSR) oraz państw neutralnych (Szwecja, Finlandia). Państwa te dzieliły ustroje polityczne, które reprezentowały określone systemy militarne. Równowaga w okresie zimnej wojny opierała się na wzajemnym poczuciu zagrożenia kreowanego przez doktryny polityczno-wojenne i towarzyszące im środki militarne. Jak stwierdza autor, obecnie na mapie regionu Morza Bałtyckiego znajduje się 9 krajów, z których 6 (Niemcy, Dania, Polska, Litwa, Łotwa i Estonia) charakteryzuje się funkcjonowaniem w NATO oraz Unii Europejskiej. Drugą grupę stanowią państwa nordyckie, Finlandia i Szwecja, które dotychczas pozostawały poza blokami wojskowymi, ale 18 maja 2022 r. złożyły formalne wnioski o przystąpienie do NATO, tym samym kończąc z polityką bez aliansowości. Obecnie region Bałtyku jest położony na styku odmiennych interesów Sojuszu Północnoatlantyckiego oraz Federacji Rosyjskiej. Sąsiedztwo Rosji warunkuje stosunki w regionie oraz politykę pozostałych państw. W rozdziale dokonano charakterystyki współczesnych państw nadbałtyckich oraz przesłanki zaangażowania na tym obszarze NATO oraz Rosji. W oparciu o szeroką ocenę polityczno-wojskową zidentyfikowano priorytety w zakresie strategii morskiej Rosji oraz NATO. Wiedza uzyskana w wyniku badań stworzyła obraz geopolityczny regionu Morza Bałtyckiego w XXI wieku oraz stała się punktem wyjścia dla badań i rozważań w kolejnym rozdziale.

Rozdział drugi został poświęcony polityce bezpieczeństwa Federacji Rosyjskiej po rozszerzeniu NATO na wschód. Analizie poddano kolejno ustawy, założenia doktrynalne, doktryny i strategie, a w szczególności doktryny morskie Federacji Rosyjskiej, co pozwoliło ustalić wektor zmian w postrzeganiu znaczenia Morza Bałtyckiego w polityce bezpieczeństwa Rosji. Wnioski z przeprowadzonych badań wskazały, że Bałtyk w doktrynalnych dokumentach strategicznych Federacji Rosyjskiej nie funkcjonuje jako pierwszoplanowy obszar geopolityczny. Wynika to przede wszystkim z faktu, że Rosja nie posiada jednolitej bałtyckiej strategii regionalnej. Nie oznacza to jednak, że Bałtyk traktowany jest jako region peryferyjny. Wręcz przeciwnie, ma on ogromne znaczenie dla polityki Rosji ze względów gospodarczych (UE) oraz militarnych (NATO). Wymiar gospodarczy to przede wszystkim eksploatacja bałtyckiego systemu transportowego, w którym centralną rolę ogrywa współpraca z Republiką Federalną Niemiec. Niemcy z uwagi na swoją pozycję w Europie są najbardziej pożądanym partnerem Moskwy jako instrument realizacji celu, jakim jest powiązanie Berlina z polityką rosyjską poprzez ofiarowanie Niemcom pozycji głównego dystrybutora gazu rosyjskiego w Europie Środkowej. Na tym polu politykę Federacji Rosyjskiej należy uznać za efektywną. Rosja, korzystając z koniunktury na rynku ropy naftowej i gazu, umocniła swoją pozycję w regionie Morza Bałtyckiego poprzez ekspansję przedsiębiorstw z sektora energetycznego i rozbudowę infrastruktury transportowej.

Rozdział trzeci ukazuje działania NATO w basenie Morza Bałtyckiego na rzecz utrzymania bezpieczeństwa w perspektywie do 2025 roku. Omówiono w nim trzy zagadnienia: aktywność NATO w regionie po szczycie w Newport (2014 r.), ewolucje planów obronnych państw bałtyckich oraz rolę Szwecji i Finlandii w systemie bezpieczeństwa NATO w regionie bałtyckim. W rozdziale przyjęto cezurę czasową, którą stanowi 2014 rok, który przyniósł konflikt w Ukrainie, tym samym obniżając poziom bezpieczeństwa w regionie Morza Bałtyckiego, a w szczególności państw bałtyckich. Przyjęcie trzyletniej perspektywy progностycznej (do 2025 roku) wynikało z dynamiki wydarzeń polityczno – wojskowych po agresji na Ukrainę w lutym 2022 roku.

Układ rozprawy oceniam jako prawidłowy.

Na podstawie przeprowadzonych badań stwierdzono, że Sojusz Północnoatlantycki w basenie Morza Bałtyckiego mierzy się z egzystencjalnym zagrożeniem, jakim jest możliwość skutecznego podważenia przez Rosję gwarancji art. 5 Traktatu Północnoatlantyckiego. Reset w relacjach USA-FR obowiązujący od 1.04.2009 r. nie przyniósł spodziewanych rezultatów

(s. 96). Wpływ na to miała wojna w Syrii, która wspomogła politykę Rosji (wykorzystanie zaangażowania USA w Afganistanie). W rezultacie wzmocniło to presję rosyjską na dawny region wpływów ZSRR. Na tym tle zdarzenia z Majdanu na Ukrainie w 2013 r., w a w ich następstwie odsunięcie prorosyjskiego polityki, prezydenta Wiktora Jakunowycza, doprowadziło do konfrontacji w Europie Środkowej i Wschodniej. **Autor właściwie interpretuje przebieg zdarzeń i ich wpływ na region Morza Bałtyckiego, politykę NATO tu prowadzoną.** Ponadto, kreśli jej kontekst oraz wpływ.

W sposób konstruktywny autor wskazał, że w początkach lat 20. XXI wieku NATO w przypadku poważnego kryzysu nie wypracowało odpowiednich zdolności do wykonywania dowodzenia i kontroli na całym swoim obszarze jego odpowiedzialności, a w konsekwencji posiadało wiedzę niezbędną do zrozumienia i możliwości reagowania na wyzwania morskie regionu bałtyckiego. Istniejący i opisany niejasny i nieprzetestowany system dowodzenia i kontroli, brak wspólnej oceny zagrożeń oraz koncentracja na siłach lądowych i powietrznych doprowadziła do odsunięcia na dalszy plan morskiej roli NATO. Rezultatem był brak „wpięcia” Bałtyku w strategię bezpieczeństwa morskiego NATO. Przeprowadzone badania wykazały również, że obecne siły NATO w regionie Bałtyku są niewystarczające i nie pozwalają na zwiększenie konwencjonalnego odstraszenia wobec Rosji.

W rezultacie procesu badawczego stwierdzono w pracy, że duży problem dla NATO stanowić mogą działania związane z rosyjską wojną nowej generacji w basenie Morza Bałtyckiego. Wielowymiarowe zagrożenia hybrydowe wymuszają na Sojuszu posiadanie potencjału do kontrolowania lub odstraszenia wszelkich jednostek morskich oraz lotniczych, tak by te unikały wpływania/wlatywania w rejon Morza Bałtyckiego, z którego mogłyby w jakikolwiek sposób zagrażać państwu nadbałtyckim (NATO). Przeprowadzona w pracy analiza wykazała, że aby móc wypełniać zadania defensywne i ofensywne państwa nadbałtyckie muszą opierać się na pomocy Stanów Zjednoczonych.

W efekcie prowadzonych w rozdziałach rozważań prezentowano wnioski, które są logiczne i spójne. Rozprawa podejmuje istotną poznawczo problematykę badawczą. Jest to rezultatem przyjętych założeń poznawczych. Wynika to z charakteru omawianej problematyki. W związku z powyższym, **stwierdzam:**

- **problematyka jest istotna poznawczo, a sposób jej ujęcia w treści poszczególnych rozdziałów jest właściwy;**

- prezentowana wykładnia jest spójna poznawczo, wiąże się z innymi na kanwie bezpieczeństwa państwa, jego obywateli;
- język pracy jest komunikatywny.

Prezentowana w poszczególnych rozdziałach wykładnia posiada istotny walor poznawczy.

W dysertacji posłużono się przede wszystkim metodami analizy (porównawcza, historyczna, czynnikowa), weryfikacją i oceną danych w ujęciu politologicznym (widoczne podejście realistyczne w ujęciu realizmu ofensywnego zaczerpnięte z teorii stosunków międzynarodowych).

Rozprawa habilitacyjna została oparta na obszernej bibliografii dotyczącej problematyki pracy. Zdaniem recenzenta istotne poznawczo dla problematyki pracy ujęcia, które znajdujemy w literaturze anglojęzycznej zostały wykorzystane właściwie. Efektem jest zbudowanie wiedzy źródłowej, która ma charakter poznawczy. Prezentowane w takim zakresie źródła wiedzy są wykorzystane w sposób adekwatny do przedstawionych w monografii treści.

Praca pod względem redakcyjnym została sporządzona w sposób prawidłowy.

Ocena kwalifikacyjna

Ogólny dorobek naukowy, organizacyjny dr. Miłosza Gaca jak i jego poszczególne pozycje oceniam jako mieszczące się dyscyplinie nauk o bezpieczeństwie, w dziedzinie nauk społecznych. Podobnie oceniam i kwalifikuję osiągnięcia dydaktyczne oraz w zakresie popularyzacji nauki.

Rozprawa habilitacyjna dr. Miłosza Gaca pt. „Państwa nadbałtyckie w polityce bezpieczeństwa morskiego NATO” spełnia kryteria kwalifikacyjne stawiane przed tego typu opracowaniami.

Wniosek końcowy

Osiągnięcia naukowe dr. Miłosza Gaca, wkład do nauki jak i dydaktyki, popularyzacja wiedzy o bezpieczeństwie, mieszczą się dyscyplinie nauk o bezpieczeństwie, w dziedzinie nauk społecznych.

Wnioskuje o procedowanie postępowania habilitacyjnego i nadanie stopnia doktora habilitowanego Panu dr Miłoszowi Gacowi.

